

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorági-utca
1-ső száma — Ide intéendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorági-utca
1 szám a. a könyvnyomdában
— Ide intéendő a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petisior tér-
fogata 12 fillér.

Bélyegdíj minden beiktatás
után 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezészerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

PETŐFI EMLÉKE

Julius 31-én lesz ötven esztendeje annak, hogy Petőfi Sándor a segesvári ütközetben elesett.

Ritka találó a hasonlat, mely őt meteornak tekinti; mert éppen olyan volt az ő gyorsan megfutott pályája mint a meteoré. Láttá őt a magyar nemzet, midőn sötét egén feltűnt, rávilágított a hon komor felhőkkel borított egére; végig irt egy fényvonalat azon s aztán kialudt, leesett; nem tudni hova? De e hasonlat azért mégis csak eddig állja meg helyét. A meteor le-
hull, fénye végkép kialszik s elvész az örök sötétségbe, anyagát ismeretlen helyen rejteti a föld s azt mondjuk rá: nincs sehol. Petőfi földi részeivel is így vagyunk. Nem tudjuk, hol vette vissza, s keblének melyik zugába rejtette el a föld; de dicső lelkének lángfénye ma is ott tündöklök egünkön s nem hozhat soha nyugat, dél, kelet vagy észak szele oly fekete felhőt a haza egére, mely azt betakarja, letörölje; de még planéta is aligha születik olyan, melynek fénye azt elhomályosítaná.

1849. július 31-én hullott ki a kard, hullott ki a lant a kezéből s teljesült a megénekelt óhaj: „Ott essem el én, a harc mezéjén!“ El-
esett s a dallal, szerelemmel, lelkesedéssel teli ifjú szív vére kifolyt a porba.

Lelkének fénye, szellemének tűzlángja azonban nem tudott kialudni, de sőt megerősödött s átvilágolt immár egy félszázadra át az utódok lelkébe, szívébe; fénylik ma is és fényleni fog mindig míg magyar él, míg magyar szív dobog.

Mutatja ezt a Petőfi emlékének megünneplése ezéljából a gyászos évforduló alkalmával megindult országos mozgalom.

T Á R C Z A.

Ábránd . . .

— Egy fiatal leány életéből. —

Nyári nap hevének lanyhuló sugári ez esti homályban, hajlázódó bokor, ti tarka virágok, esőgedező patak, daloló pacsirta, mért nem vigasztaltok? . . . Te röpke pillangó mért nem hozol gyógyírt, halvány reménysugárt bánatos szívemre? . . . Ez tán meggyógyítana . . . De nem, soha, ez sem! . . . Van-e olyan gyógyír, van-e olyan remény, lanyhuló napsugár vagy ezüstös holdfény, mely életre keltetne letört virágszálat, sorvadozó szívet? . . . Így mélézik, aztán lezárja szemét . . . Gyöngül a napsugár, — tova úzi az éj, mint az ő szívéből minden boldogságot elveszett reménye . . .

* * *

Gyönyörű a tavasz. Új életadója pusztuló virágnak, erdei pázsitnak s hü ikertestvére az áldásos napfény nem élesztí e föl a fagyos virágot? . . . Ujra itt a fecské, hűséges hirnőke nyíló kikeletnek s újuló világnak. Csörgődez a esermély s a mező tengerényi bízzarr képét nyújtó éledő virága nem nyújtja e képét áldásosabb kornak s nem csöpögteti-e az ifjú kebelbe a boldog reménység varázsló érzetét? . . . Megzendül az erdő ezernyi dalnoká, vadgalamb turbékol párával az ágon, minden újul s éled s a szent természetnek eme változása oly boldogítón hat az ifjú szívre . . .

Másképp volt az akkor . . . Világujuláskor, tavasz-ébredéskor oly boldog volt ő is . . . Kiment a mezőre s a pillangók után gyermekies kéjjel futott ide s tova, majd elérte s szöke haja köré tüzte ezernyi tömegét a pillangónépek s mezei virágnak . . . Kiment az erdőbe . . . Terebélyes tölgyek fakadó ágai alatt gyönyörködött a szent természetben . . . Megszólt a madár, a tavasz hirnőke. Bajteli hang, — elbűvölé szívet, — azt a rejtett kincset, mely még ekkor nem is tudott tán szeretni, — mely még akkor kincs volt, de most már kárhozat! . . . Majd beesteledett. Sietve hagyta ott az ő szép

A Segesváron e hó 31-én megtartandó nagyszabású gyászúnnepen kívül, melyet a Petőfi-társaság a kormány támogatásával maga rendez, az ország különböző vidékein, csaknem mindenütt emlékünnepeket rendeznek. S ez nemcsak azért van helyén, mert Petőfi az egész országot volt, hanem azért is, mivel a dicső emlékü költő változatos életének kisebb-nagyobb epizódjai által az ország csaknem minden vidékén hagyott hátra oly nyomokat, melyek azóta kegyeletes, szent emléket képeznek szíveinkben.

A mi vármegyénk is ilyen hely, Petőfinek Tompa Mihályval kötött benső barátsága folytán kedves tartózkodási helye volt Gömör; nem egy örökbecsű költeményben maradt ránk e barátság emléke s nem egyben ismerünk rá bércezes tájainkra, miknek látásán megpendültek lantjainak hurjai.

A szabadság, szerelem nagy lantosának emléke áthatja a mi kebelünket is, s meg fogjuk ez emléket ünnepelni.

A rimaszombati kaszinó kezdeményezésére s a kebeléből kiküldött bizottság rendezése mellett ugyanis e hó 30-án, vasárnap délután (mint-hogy az ünnepély megtartására a vasárnap alkalmasabbnak ígérkezik) a Szechenyi-kert fedett táncz helyiségében ének, felolvasás és szavalatokból álló emlékünnepegy ünnepély lesz rendezve, mely előre láthatólag igen népes összejövetele lesz Rimaszombat város társadalmának.

Az ünnepélyen díjtalanul megjelenhet mindenki s így mindnyájan, szegények és gazdagok egyaránt áldozhatnak egy-egy fohászt nagy és dicső Petőfink örök emlékének!

Uj tisztai állások. A vármegye közönsége közelebbi közgyűlésében azt határozta el, hogy a Garamvölgyet külön közigazgatási járássá alakítja; továbbá, hogy a központi árvasszék személyzetét egy ülnöki állással szaporítja meg. Mindkét intézkedés szükségét pótló helyes ténye a vármegyének, s mert az ez irányban felterjesz-

mezőjét, kellemes erdőjét . . . Természetnek esodás kies tüneménye volt ő akkor: fején koszorúvirággal, pillangótengerrel . . . Sietett, sietett, esteledett immár. Langyes tavaszszellő diadalmoraja kísérte útjában s egy-egy víg madárfüttő búszuztató jelként hangzott a távolból . . . Aztán hazaért . . . Ékes koronáját ablakába tévé, — elrendezte szépen s ábrándos gyönyörrel gondolt vissza a nap sok szép emlékére, szellő morájára, galamb bűgására, virág illatára . . . Hisz még oly gyermek volt! . . .

Most kis kertesekeje hívta könyörögve . . . Megesett jó szíve a sok szép virágon . . . Közéjük vágyódott s ott tölté idejét . . . Gondosan ápolta kis játszótársait, ezet megöntözte, amazt meggyomlálta, aztán nézte őket, játszadozóit velök . . . Tanult tőlük sok szép, igen sok szép dolgot . . . Ártatlan volt, mint a halvány ibolya, szende, mint a legeslegkedvesb virága a nyíló árvácska . . . Ártatlan és szende? . . . Hiszen ekkor ő még nem tudott szeretni? . . . Nem bizony hiszen még ily kora tavasszal nem nyílik a rózsá! . . .

— Te illatos rózsá, szerelem virága, miért nyiltál még ki? . . . Vagy ha már kinyiltál, miért van tövised? . . . Természetnek dicső, bajteli ölében oly szépen virital! . . . De mért nincs már tavasz? Miért kell néked ép tavasz végén nyílni? . . .

Most már más az élet . . . Ébredt természetnek kinyíltott virái, zöldülő talombok, tornyosuló felhők, mért nem oly bájolók, mért nem oly kedvesek, mint kora tavasszal az erdei pázsit? . . . Mért nem érez a szív oly kéjteli mámort, mért nem oly boldog már? . . . Talán bizony, mert a kis virágos kertben nem virit már a szép ibolya s árvácska? . . . Hiszen ez nem lehet, van helyette rózsá, virágok királya, kertek koronája? . . .

Nem olyan ény a mégsem . . . Nem is imádjá úgy a kis ábrándos lány a nyári virágot! . . . Még tépi is őket . . . Egyenkint szakgatja le fehér szálat s elmélyedve sutto . . . „Igen, nem“, azután eldobja magától . . . Vagy emlékebe teszi . . .

Most is ezt cselekszi . . . Eldobja magától . . . Aztán előveszi selyem zsebkendőjét s sir a nyári szellel keservesen, busan, nem is gondol másra, csak az elmúlt korra, a boldog tavaszra . . . Másként volt az akkor! . . .

tett feliratok kellő indokolással vannak ellátva, nincs okunk kételni hogy a magyar királyi belügyminisztérium a szükséges pénzoszeget a vármegye rendelkezésére is bocsájtandja, s úgy a két rendszeresített tisztai állás már ez évi decemberi közgyűlésünkben tényleg betöltetni fog.

Ezen biztos tudatnak lehet csakis betudni, hogy már ma — a midőn a kérdés a fentiek szerint — még nem képez befejezett tény — megindult a mozgalom, s egyénekkel foglalkozhatunk, a kik a tisztai állásokra pályáznak.

A garamvölgyi főlzolgabírói állásra értesülésünk szerint a rozsnói járás érdemeiben gazdag régi szolgabíráját *Tomory Gézat* emlegetik egyedüli jelöltként. Jól is van ez ekként, mert Tomorynak hosszú és buzgó szolgálati multja, képzettsége, egyéni szilárd jelleme egyaránt méltánylást érdemel; s legfőbb ideje annak, hogy a vármegye közönsége megjutalmazza; mert hisz nyílt titok, hogy annak idején a rozsnói járás főlzolgabírájának őt óhajtá, s csakis összeköttetéseinek fogyatékos volta miatt nem lett megválasztva.

Kemény lesz azonban a harc az árvasszéki ülnöki állás elnyerésénél. Ezen tisztai állásra egy részről *Osváth Danielt*, a tornallyai járás tb. főlzolgabíráját emlegetik, ki több mint 20 évi szolgálatának ideje alatt volt állandóan erős, sőt fáradhatlan alkalmazottja azon járás főlzolgabírói hivatalának.

Vele szemben, — szintén igen tekintélyes része a választó-közönségnek — *Hamaliár Lajos* jelenlegi árvasszéki jegyzőt óhajtja az ülnöki polczra emelni, ki ugyan alig két éve szolgálja a vármegyét, mindazon által ezen rövid idő alatt is a hivatalos teendők elvégezésénél mindenkor tapasztalt buzgalma, igazságszeretete, a társadalmi életben tanusított szerény, de önrzetes viselkedése maga részére hódította mindazokat, a kik vele érintkeztek. Ily körülmények közt valóban csak azt fájlalhatjuk, hogy mért nem lehet mindkét jelöltet megválasztani. Bárki kerüljön ki azonban győztesen az alkotmányos küzdelemből, arról meg lehet győződve, hogy tisztársainak őszinte ragaszkodása fogja környezni.

Ti tarka virágok, esőgedező patak, daloló pacsirta, nyári napsugár mért nem vigasztaltjátok?

* * *

Gyönyörű nyári est, csillagos éjszaka, ti apró mécsesek az ég tiszta boltján, — mondjátok meg nekem, boldog-e az a szív, mely szeretne, de nem szabad szeretnie? Daloló fülmile, ki épen most zenged esteli imádat, mond meg nekem, meddig élem át én azt a pokoli percekéket, midőn ő másé lesz? . . .

S lehajtja kis fejét, aztán ábrándozik. Glóriát von a hold fejceskeje köré, elárasztja arczát ezüstös fényével s ő olyan szomorun, szánalomraméltón epekedik s szeme könnyekkel telik meg . . . Lassanként eltelik mély gondolatokkal . . . Nem hallja a szellő gyöngéd susogását, nem hallja a madár esteli imáját, pedig a fülmile épen ottan dalol, épen azon a fán, mely alatt ő eped . . .

Mily jó volt még akkor . . . Tán' többé soh'sem lesz . . . Vagy talán hát mégis . . . Jó lesz, igen, jó lesz, egymáséi lesznek, együtt fognak járni szép fenyőerdőben, — boldogság honába . . . S el is képzeli ő a boldogság honát . . .

Elrepül ő messze . . . Sok viszontagságon kell általesnie . . . De előtte lebeg egy dicső ideál, egy isteni eszmény, mely serkenti tova. Messze, igen messze, aztán eltalál egy esodás országba, hol a boldogságtól duzzadó kebelével nézi az ideált . . . Lát ott tarka rétet, ártatlan pillangót s a szerelem-madár oly szeliden röpdes egy kis lugas felé, melyben az ideál sugdossa fülebe az örökhűséget ígéro szózatot. Sugdos a fülebe ősz napsugárról, vadgalamb bűgásról, jövő boldogságról . . . Aztán elmennek a palmaerdőbe, illatos tengerre egy kis dióhéjon, nyíló rózsákkal elhalmozott mezőre . . . Már édes a rózsá, már nincsen tövis, letisztította már aranyos esőrével a szerelem-madár . . . Aztán elmennek bizarr tarka rétre s ott fogdosák együtt a piczi pillangót . . . Akár csak tavasszal . . . De most már mégis jobb, most már ketten vannak . . .

Letérdel előtte isteni védszentje, újból megfogadja az örökhűséget, aztán megescokolja . . .

Egyre erősbödik a hold halvány fénye . . . Megtörlik a sugár a víz sima tükrén, mintha azt mondaná,

Iparosaink szakirányu képzéséről.

(„Gömörmege iparának szakszerű fejlesztése érdekében.”)

Az ipar iránt érdeklődők előtt tudvalevő tény, hogy egyes mesterségek üzéshez manapság bizonyos fokú technikai alapismeretek szükségesek, mely ismeretek áldásos terjesztése és ugy elméleti, mint gyakorlati kézséggel valamint általános műveltséggel bíró fiatal iparosok képzése, miként külföldön, ugy már nálunk is, legcélszerűbben — a magas kormány által országszerte létesített — ipari szakiskolákban történik.

Ez iskolák szervezésére azon alapszeme vezérelt, mely szerint a kisipar szakszerű fejlesztése első sorban a modern technika vívmányaihoz mérten jól képzett munkások, mesterek által válik lehetségessé.

Mielőtt a tulajdonképeni tárgyra térnék, röviden meg kell emlékezni a szepesmegei ipariskolákról, mert a Szepességel való alkalmas vasuti összekötésünk esetén, ezek hivatva lennének a gyárak zajától élénk Sajóvidékét is működési körükbe belevonni, jobban mondva ismeret-közlő hatásukat Gömörmege felső részére is kiterjeszteni.

Ilyen intézet van a közeli szomszédságunkban, Gölnczbányán is 1892. óta; ezime: *állami vasipari szakiskola*. Rendeltetése: a gölnczvígoly vasiparának, de különösen a láncezk, záruk, lakatok és a vasszerák (ajtó-, ablak- és burorvasalatok stb.) gyártásának korszerűté tételéhez, tovább fejlesztéséhez szükséges ismeretek oktatása által, növendékeiből ezen iparágak részére ügyes, erkölcsös munkásokat nevelni.

E mellett azonban oktatási körébe felöleli oly egyének képzését is, a kik az iskola nyújtotta szakképztségüket idővel alapos gyakorlati tapasztalattal bővítve, a gépgyártás terén mint előmunkások, mesterek, művezetők és műszaki rajzoló kítőnően alkalmazhatók vagy a saját műhelyöknek üzemi teendőit önállóan vezetni képesek.

Említést érdemel ez intézetnek tanári felügyelet alatt lévő internátusa is, melyben a szegény szorgalmas tanulók állami költségen lakást és teljes ellátást nyernek, a mi főleg szegénysorsú iparosok gyermekeinek iskoláztatását igen megkönnyíti, hathatósan elősegítve a még romlatlan fiatalok jó erkölcsének megővését is.

Ugyanílyan rendű, de szakra nézve más irányúak: az 1895-ben alapított késmárki áll. szövőipari szakiskola és a 180.000 frt költséggel most épülő, a folyó év őszén rendeltetését megkezdendő iglói áll. építő- és faipari szakiskola.

Az ipariskoláknak szakra nézve ily figyelmes körültekintéssel eszközölt felállításai mellett, nem tekinthetjük a korszemmel különös szeszélyének azoknak — szomszéd-megyénkben gomba módjára észlelhető — szaporítását, miért is illetékes helyről szivesen vennők azon okok elősorolását, melyek a magas kormányt — Gömörmege- nek teljes mellőzése mellett — Szepesmegevel szemben tanusított oly bőkezű eljárásra indították.

Ezzel kapcsolatban természetesen Gömörmegei iparoktatás szempontjából, jó lehet részünkről történt elhanyagolása szintén bővebb felvilágosítást igényelne.

Gondoljunk csak vissza, bizonyára elmulasztottuk a kellő időben megvégni ipari helyzetét őszintén feltárni vagy talán elfelejtettünk — a szakiskolák felállítását kezdetén — a magas kormánynak ez üdvöz intézmények létesítéséhez segédkezést nyújtani.

Bár mint vegyük a dolgot, eddig ez ügyben edes keveset tettünk.

Tegyünk hát most, a míg nem késő! (tudniillik egy Diósgyőrben felállítandó gépészeti és kohászati szakiskola tanterve már a múlt éven tárgyalattat az iparoktatási tanács által és csak a nagymélt. keresk. miniszterium jóváhagyását várja, akkor pedig ismét hátra szorulunk).

Szepesmegei ipari közönsége tehát már évek óta élvezi a szakiskolák áldásos ismeret terjesztő hatásait, a gömörmegei ellenben hasonló ipari viszonyok közt, a szomszédmegei iskolákban tanulása majdnem lehetetlen. Pedig mindez intézetek Sajóvígolyunk felső vidékéhez olyan közel vannak, hogy az ipari pályára termett ifjúságunk örömeit járna oda tanulni, ha a tervbe vett csatlakozás a Kassa—Oderbergi vasut és a sajóvígolyi helyi-

érdekt vasut között megvalósulna. Ezen vasuti összekötésnek azonban rövid idő múlva kellene napvilágot látni, mivel ezáltal a gömöri fiuknak egy csapásra 3-féle szakiskola volna könnyen megközelíthető (E tervek kivételének siettetéséhez talán némi joguk is van, mert Szepesmege észak felé Galicziával határos, akkor minék épültek ez iskolák, ha tőlünk csak nagy kerülő utakon lehet hozzájuk jutni, talán a lengyelek számára?)

Jelenleg a hosszú út fardalmaitól visszariaszta egyes idevaló fiuk inkább távolabb fekvő iskolába mennek s lehet egész más pályát választanak, mint a milyen hajlamuknak különben megfelelne; mások ismét szegénységük folytán kényszerítvők csekély képztségü vagy véletlenül iszások falusi mester műhelyébe iparos tanulóknak beállni, a honnan a 4—5 évi tanulási idő elmúltával, sajnos, nem ritkán igen kevés szakismerettel, de annál nagyobb erkölcsi romlottsággal, mint nagyreményű iparos segédek lépnek ki az életbe, a midőn aztán hiányos képztségüknek fogva, a saját kezük munkájával még a mindennapi betevő falatot sem képesek megkeresni és keservesen tengődni kénytelenek.

Jelzett előzmények után, mi természetesebb annál, hogy ez iparos segédek egy része jobban felszerelt, rendezőbb műhelybe kerülve, a tehetség, ügyesebb társai boldogulásával szemben, nemcsak elkecsereedik, saját tudatlansága, gyakorlatlansága felett, de — a tovább képzéshez nélkülözhetlen alapismerettel sem bírva — egészen évezszi kedvét a saját mesterségétől és annak üzésében, — mely neki még a megélhetés főtételeit sem biztosítja — többé örömet nem talál.

Hányan vannak, a kik miután a kitanult mesterségüket ily módon megunták, az ipari pályán való megélhetéshez reményüket elveszítették a vasut szolgálatába lépnek, bár eleinte alantás, szolgai minőségben, vagy mint napszámos, de a hol jó magaviselet, kötelességük pontos teljesítése mellett előmenetelre számíthatnak és biztos kenyerkeresetre tesznek szert. Ez utóbbiak természetesen a jobb és szerencsésebbek közé tartoznak. — Lehet, a vasut talán jobban használhatja őket, ha valami ipari foglalkozáshoz is konyítanak; hanem ezuttal csak azon okra akartam rámutatni, mely őket más pályára terelte, s ez bizony csak hiányos képzésükben rejlik, a mi, ha ugy folytatódik, mikor lesz helyét minden körülmények között megálló, a munkában kintartó jól képzett iparos nemzedékünk.

Ezen állapot legalább részbeni ellensúlyozása céljából szeryén vezetést szorgalmas gömöri fiuknak állami költségen való iskoláztatását lehetne biztosítani egy-egy szakiskolában.

Végre az ipari viszonyok egy kis összehasonlítása kedvéért az kérdem: Tud-e egész Szepesmege csak annyi vasgyárat is felsorolni, a mennyi csupán a Sajóvígolyében — mindig a gömöri részét értve — most is üzemben van? A murányi, esztekai és rimavölgyi virázgó vagy gyárakat nem is számítva, van a Sajó mentén 11 gyár, a melyben nyers vasat állítanak elő, ugymint: Dobsinán 2, Károlyhuttán 1, Alsó-Sajón 1, Henckón 1, Betlérén 2, Derrón 1, Berzétén 1, Gombaszögön 1, Vigtelkén 1; ezek mindegyike egy, illetve két vasolvasztó kemenczére van berendezve, öntő műhelylyel vagy a nélkül.

Legtöbb vasgyárunk igen régi eredetű, a dobsinai már a XV. század elején megvolt; akkori kezdetleges alakjában mint primitív vaskohó ugynevezett friss tüzekkel működött, melyek segítségével közvetlenül a vasérczkből, többszöri olvasztás és kalapálás által kovácsolt vasat készitettek. Részletes leírása e helyen nem közölhető. Különös fejlődésnek indult a bányászat és vasgyártás Mátyás király alatt, a ki uralkodói oltalma alá vette a dobsinai vashámorokat Bótek György és Hamvay Sándor erőszakos foglalásai ellen. Még inkább fejlődött a vasipar Thököly és Rákóczy idejében, a mikor Dobsinán fegyvergyár- és aczelkészítő műhely állott fenn.

S a közel múltban, még 20—25 év előtt is, midőn a hengerművek nem voltak annyira elterjedve és az aczel előállítását a Bessemer, meg a Siemens-Martin-féle eljárás szerint még nem ismerték, nálunk minden kis völgyben vashámorok működtek, melyek — időközlőként félbeszakítva a hirtelen folyású hegyi patak mormogását, a gyorsan forgó gépkerekek és lassan mozgó járművek zaját — messzire hallatszó egyhangú kalapácsütések által vígan jelezték az akkori igényeknek megfelelően épült kisebb-szerű gyártelepek egész sorát.

Ellenben a Gölnczvígoly szepesi részén tudomásunk szerint a Prakalvai vasgyár és Merényben a Scholtz-féle kis vasolvasztón kívül több üzemben levő vasgyárnines. Van ugyan a Gölnczi völgyből kiágazó keskeny mellék völgyekben néhány kisebb láncegyárcska. (láncekszítő-műhely) ugymint: a grellenseifei völgyecsékében 4—5, a Schlossgrundban 1, és a Hüttgrundban 1. (ez utóbbi völgyben azonkívül 1 ablak- és ágyvasalat gyár) melynek tulajdonosai sajnos, kevés kivétellel, a gölnczbányai szakiskola iránt ellenszenvvel viselteknek, mert abbéli munkásokhoz jutnak, egyáltalán nem teljesült — Tájékozás végett említenem kell, hogy e láncegyárosok fiatal munkásaiknak 30—40 kr. napidíjat fizetnek és az öregek se keresnek többet havi 20—30 frtnál; a szakiskola végzett növendékeit pedig akár a magyar államvasutak műhelyeiben, akár privát gyárakban 80 kr., 1 frt napidíjjal vétetnek föl és egy-két év múlva az ügyesebbek 1.50—2 frtot keresnek naponkint.

Utóbb e láncegyárosok a szakiskola ez irányu működésébe is belenyugodtak ugyan, de valószínűleg csak azért, mert megrongált gépeiket, szerszamaikat elég jutányos áron javításba küldhetik a szakiskolának villamos erőre berendezett műhelyébe.

Vázolt kényes viszonyok után ítélve, vajjon nem lett volna-e sokkal helyesebb ilyen vasipari szakiskolát a Sajó mentén, tessez azt Rozsnyón vagy Dobsinán felállítani, miáltal Szepes, Gömörmege közt a szakiskolák elosztására vonatkozó sokkal tūrhetőbb arány jött volna létre.

Ezen arányos elosztás keresztülvitele még a tervezett vasut és a jövő zenéjét képező rimaszombati szakiskola megnyitása után sem vesztene semmit méltányos jellegéből.

És most, mikor oly vidéken, — a hol azelőtt sűrű őserdők terült el vagy terméketlen pusztaság honolt, egymásután virázgó iparvállalatok keletkeznek, magas gyári kémények, csinos lakházak, fürdőtelepek, nyaralók, épül-

nek s az ott végbemenő tömeges szállítás, a vasuti forgalom rohamos növekedését idézve elő, állomások kibővítését, sőt új vasuti vonalak kiépítését teszi szükségessé, megéjnknek őseinktől reánk maradt, régi tradicionális ipara, alkalmas vasuti összekötetés és az ipar fejlesztésének alapfőtételét képező szakiskola hiányában pedig a visszafelődésnek, hanyatlásnak legyen kitéve, ez nem lehet, hiszen ez egyenlő értelmű volna egy iparosaink ellen tervezett háboruval, valóságos ipari ostromzárral.

De miként a szerencsétlen, a beteg ember, gyakran csak akkor veszi észre, hogy kerülhetne volna el régi baját, a midőn az már egész súlyával ránehezedik, vagy a mikor a baj legveszélyesebb stadiumát talán már át is szenvedte; ép ugy előfordulhatnak a megye, sőt az egész ország szervezetében oly benső, rejtett zavarok, eltakart rendellenességek, melyek csak akkor mutatkoznak konynebben észrevehető mértékben, a mikor az orvoslás már egyáltalán nem vagy csak rendkívüli ügygyel bajjal eszközölhető sikeresen. Akkor azonban minden közelebről érdekeltnék határt nem ismerő kitartással, kell tehetséghez képest hozzájárulni a baj enyhítésére és a szakértő orvos jóakaró intéseit, utasításait készségesen követe, a baj mielőtti gyógyításánál segítségére lennie.

Gömörmege is hazánkuk egy élő szerve, ennek tápláló éltető sejtei pedig a megye ipari közönsége, mely most iparoktatási tekintetben komolyan beteg és gyors segélyre szorul.

Felismertük a betegségnek okát, érezzük a baj súlyos voltát, sejtjük annak ipari életünkre kiható veszélyes következményeit; lépünk tehát mi is — a Mindenható támogatásáért eszedezve — hazafias odaadással a közelebről érdekeltek sorába, mozdítsuk elő mielőbb fiatal iparos nemzedékünk szakszerű képzésének ügyét és tartzuk szemelőtt, hogy ezáltal nemcsak hozzánk, kis iparosaink jólétét biztosítjuk, hanem drága hazánk gazdasági önállóságának biztosítása mellett, egyidejűleg szépen fejlődő nemzeti iparunk élénkebb haladásának szilárd alapját vetjük meg.

Ha netalán, megyénk ezen iparoktatási tekintetben szomorú állapotának ily kiméletlen őszinteséggel, durva vonásokkal eszközölt vázolója által, egyes pályatársaim részéről én a szerénytelenek közül soroltatnék, ugy „a czel szentesíti az eszközt,” közmondásunkban vigasztalást keresve, a szerénytelenség gyanuját viselni fogom azon megnyugtató tudattal, hogy fiatal iparosaink képzésének ügyéhez egy parányival én is hozzájárultam.

Gaál János.

Színház.

Szerdán, július 19-én, a „Királyfogás“ Konti heres zenéjű operetteje adatott. Radzival herczeg szerepét Nemes Sándor játszotta ügyesen, Tjora szerepe Medgyesi Erzi kezében volt, ki azt a megszokott kedvességgel kezelte. Igen jók voltak Krasznay Marx szerepében, Berceik Margit Lola szerepében, Rátkay Don Bernandó szerepében. Az előadás öszzevágó, jól sikerült volt.

Csütörtökön, július 20-án az „Örök törvény“ Csiky Gergely nagyhatású színműve került színre. Orláts szerepét Asztalos Sándor játszotta, Sylvia leányát Kovács Lenke személyesítette, ki ezen darabban mutatta be azt, hogy a kezdet nehézségeit fiatal éveit daczára leküzdötte, és mint teljesen képzett naiva lépett élénk. Egyes jeleneteiben kítőnő volt, mit a közönség többszöri kihívással jutalmazott. Igen jól fogta fel szerepét Rátkay, ki Moruelt személyesítette, különösen *keresetlen* nyugodtsága volt, a mi hatott. Bella szerepében Berzensyi Margit kítőnő volt, különösen az ablaknál és az utolsó felvonás utolsó jelenetében. Judith szerepét Risko Lina játszotta, pár jelenetében zajos tapsot aratva. Manji Gusztáv szerepében Krasznay igen jó volt. Az egész előadás igen jól sikerült, öszzevágó, élvezetet nyújtó volt. Az öszes szereplők többször arattak méltán megérdemelt tapsot.

Pénteken, július 21-én nem volt előadás.

Szombaton, július 22-ikén az „Unatkozó király“ Spanyol operette. Sajátos zenéje nem tudott a közönségre hatni pedig a darab meséje ügyesen, sok bohósággal fűszerezve van szöve. Dalaí néhol kedvesek, de néhol oly melodianékliek, hogy nem tud hatni! A meséje az operetté csak között az első között áll. Jelenetei mulatságosak, szövevényesek. Igen jó volt Medgyesi Erzi a király szerepében, megjelenése kedves, játéka elragadó, nem kevésbé kedves volt Berceik Margit Róza szerepében. Igen jó volt Rátkay a hadügyminiszter szerepében, Nemes jól mutatta be az együgyű és nagyon szerelmes Jeremiás szerepét, a Krasznay kapitánya is igen jó volt. Halmay Kornélia Róza szerepét igen jól oldotta meg, de jó volt Timár is a pénzügyminiszter szerepében.

Vasárnap, július 23-án Rákosi és Beöthy gyönyörű színműve „Az aranylakadalom“ került színre. Az öszes szereplők dicséretesen felelték meg feladatuknak. Ki kell mégis emelnünk Berzensyi Margitot Katalin szerepében és Timárt Koltai szerepében, valamint Rátkayt Krasznay Soma és Krasznay Mikulák Jano szerepében. A színpad kicsinysége, a diszletek hiánya, a személyzet csekély száma igen sokat levon a darab sikeréből, mindazonáltal elismeréssel adozunk Kiss Pál igazgatójának, hogy alkalmas adott azoknak, kik azt Budapesten meg nem láthatják, megnézheték itt.

Hétfőn, jul. 24-én, immár harmadszor a „Gésák“-at adták, még pedig leszállított helyárral; a mi meg is látszott a közönség nagy száman, telve lévén ugyanis az egész ház. A jökedví játék s egy kis futó zápor, mely a közönséget még az esernyő igénybevételére is rákényszerítette, egyaránt fokozta a mulatságot egész est folyamán. Még megérhetik a színészek, hogy negyedszer is elő kell adniok. Csak aztán Rátkay győzze majd vidám és népszerű coupléival.

Keddén, július 25-én „Hálókocsi ellenőre“ Bisson gyönyörű vigjátéka került színre. Godefroid György szerepében Krasznay Andorral, ki kedves, de fáradtságos szerepét igen jól játszotta, nem kevésbé volt jó Lucienne szerepében Berzensyi Margit, Godefroid Alfréd szerepében Rátkay, valamint Montepin Aristid szerepében Vágó és Phryné szerepében Halmay Kornélia. A darab meséje jó, itt-ott igen mulatságos, sokszor kacajra indító; az öszes szereplők kifogástalanul játszottak, a darab jól rendezve, a játék öszzevágó volt.

Ma szerdán este Kovács Lenke, a társulat kedves naivája jutalmául a „Fokról-fokra“ című darabot ját-

mintha azt sejtetné, hogy a holdfénynél is van hatalmas elem... Hát még a szemfényed?...
O csak ábrándozik s repül tova-tova. Folyton erősödik az ideál képe, egyre szebb lesz s egyre nagyobb varázserőt gyakorol szívére tulvilági fénye. Magával ragadja... Aztán elkezd futni s ő is fut utána! Illos virágok tengernyi halmazza üdvözli útjában... Diadalútjában... S most előtte áll egy holdsügártól átfont, napfényvel beburkolt s égi lehellettől elvarázsolt kapu, — Olymposra illő s istenek lakának nagy díszére való tulvilági fényel... Az ideál átfut alatta sebesen... O mindig utána, kétségbeesetten... Fut, fut égi útján megdicsőült arzeczal, epekedő szívevel... Majd hirtelen megáll... mélység előtt... Etlűnk a védszent, eltűnk a varázs, eltűnk elöle a futó ideál...
Mélység áll előtte, átjárhatlan mélység s most a tulsó parton meglátja védszentjét!... Rohanna utána, de nem tehet semmit...
— Miért vagy itt oh te kegyetlen akadály, éitem elrablója, szíve megöloje!... Oh kegyetlen sors te!... S most megszólal egy hang, a szent végzet hangja: — Ez akadály nem más ábrándos leányzó, mint az a hatalom, mely nekem is Uram, s így rabja vagy te is...
Az idő ez s nem más!...
* * *
Felriad álmából... Kezdi vigasztalni a sors intó szava...
Ragyog az égbolton a tengernyi csillag, van közte hulló is... Ijedten nézi meg, nem az övé-e az, mely lezuhant a nagy tátongó mélységbe?...
Biztatón ragyog az ég koronája, az ezüsfényű hold. Ismét elárasztja a kis leány arczát, ismét ábrándokat csöpögtet szívébe. S újra ábrándozik.
Talán áthidalja azt a nagy akadályt?... Hadd tegye, hadd tegye, legyen élte boldog s nyilórozásból folt koszoru jövoje!... Hadd tegye, hadd tegye, hiszen ezt nem lehet megtiltani neki!...
D'Hervey.

szak. Ez alkalommal vettük a hozzá szóló következő esinos verset:

Mint a mosolygó nap Feltűnik az égen S önzölk sugára Az egész vidéken, Megeszkölja szépen Az alvó virágot S fényben árasztja el Az egész világot!	Lágyan esengő hangod Csodálatra kelté Azt is, ki bennem a Művésznél nem sejté
Ugy tüntél fel nekünk Megjelenéseddel, Kedves kis művésznő Karesu természettedel,	Művésztel tárd föl Mi kebledben rejlett S hódoló lesz az is, Ki előbb csak sejtett.
	Alakíts vig kedved. Soh' se légy szomorú. Erdemlett jutalmad Lesz: babérkoszorú. F. L.

Esperességi közgyűlés Nagy-Rőczen.

— 1899. július 18. —

Nagy sokadalom tartotta igazgatót ünneplő állapotban kis városunkat e hó 18-án. Itt tartotta ugyanis közgyűlését a gömöri ág. ev. esperesség, választotta főfelügyelőjévé s iktatta be hivatalába *Kubinyi Géza* országgyűlési képviselőt. De tartsunk sorrendet, nehogy a szép ünnepség egyes fontosabb részletei tollamban maradjanak.

Már e hó 17-én zászlódszót öltött a város minden utcaja, jelezve a rendkívüli ünnepséget. Az érkező vendégek ele a város intelligenciája kivonult, s azon délután megtartották a gyűlést előkészítő értekezletet. Majd az est beálltával a vendéglő nagytermében táncvizigalomra gyülekeztek a máskor komoly papok, s a teszelen mulatságban résztvettek valamennyien, s kivilágos virradtíg ropták a táncot. A bál szép összeget jövedelmezett a rozsnói ág. ev. gyámintézet javára.

Másnap harangok zúgása jelzé, hogy megkezdődik az egyházm. gyűlés egybekötte háládó istenisztelettel.

A közgyűlés iránt érdeklődő vidéki és városi közönség szorongásig megtölté a nagy templomot. *Terray* főesperes üdvözölve a megjelent közönséget, megnyitá a gyűlést. Felhívta *Stefánusz* Károly rócei polgármestert, mint legidősebb egyh. felügyelőt, hogy addig is, míg az egyházmegyei főfelügyelő választására beadott szavazatok felbontatnának, foglalja el a világi elnöki széket.

A pompás diszmagyar ruhába öltözött tisztikar helyet foglalt a tanácskozó asztal mellett, felbontá a beadott szavazatokat, melyből kitűnt, hogy majdnem egyhangulag *Kubinyi Géza* választották a fontos tisztségre. Egy különségtől menesztetett az új egyh. felügyelőért, ki diszmagyar öltönyben kísérve a főispán, *Draskóczy* László szintén fényes diszmagyar öltönyben levő követség által, megjelent a közgyűlésben, s az esperes üdvözölő beszéde után letette a hivatalos esküt és megtartá felügyelői székfoglaló beszédét. Megnyilatkozása volt egy igaz buzgó-ságtól áthatott vallásos férfiak beszédében a kormányra termettség vas erélye, felolvadva a vallás és hazafiasság szent tüzeiben, oly jólesően nyilatkozott meg. Munkára, tette, hazafias érzületre, igaz vallásosságra, szűkölködők, árvák, gyámoltalankok segélésére kötelezve magát beszé- dében; de ha szükségesnek mutatkoznék, hogy az egyház testén netán fekélyek jelentkeznének; azokat élesebb műszerrel is eltölgia távolítani, mert ugymond a protes- táns vallásosság egy a hazaszeretettel s attól el nem választható.

A remek beszéd, mely úgy kidolgozásban, mint szó- noki hével elmondásában, hol örömkönyveket esalt a hallgatók szemébe, hol meg lekesedésre ragadta magá- val a szíveket. Bekoronázta beszédét a rozsnói evang. gimnázium részére tett egyezer frtos alapítványával papok és tanítók gyermekei számára.

A hatásos székfoglaló beszéd után kezdetét vette a közgyűlés, délután 2 órákor pedig 200 terítékű banquet következett, melyet az új felügyelő adott a közgyűlés tag- jai számára. Mondanom sem kell, hogy „Czigány mellett, jó bor mellett” a diéták özöne indult meg, s a sok szel- lemes felkösztöntök kifogyhatlanok lettek volna, ha az ebéd végeztével újra munkához nem kellett volna fog- ni. Két napi tanácskozás után kedves vendégeink kölesönös édes érzések között hagyták itt városunkat, ők magukkal vivék, mi megtartjuk az együtt töltött idő édes emlékeit.

Hírek és vegyesek.

Petőfi-ünnepély Rimaszombatban. Rima- szombat hazafiassan érző művelt közönsége *nemzeti ün- nepre* készül. A kaszinó lelkes választmánya folyó évi július hó 10-én tartott gyűlésében közlekedéssel el- határozta, hogy halhatatlan költőnk: Petőfi Sándor há- lálának ötvenedik évfordulója alkalmából 1899. július hó 30-án délután 4 órákor a Széchenyi-kert fedett helyisé- gében hazafiass *népünnepélyt* rendez. — Az emlékünne- pély sorrendje a következő: 1. „Hymnus”, éneki a *rima- szombati dalárdá*. — 2. Elnöki megnyitó — 3. „Egy gondolat bánt engemet”, költ. Petőfi Sándortól, szavalja: *ifj. Törkölly József* joghallgató. — 4. „Ünnepi emlék- beszéd”, *Dr. Veres Samu* főgimn tanártól. — 5. „Talpra magyar!” éneki a *rimaszombati dalárda*. — 6. „Apo- theosis”, költ. Jókai Mórtól, szavalja: *Mészáros Jolán* k. a. — 7. „Tied vagyok, tied hazám”, éneki a *rima- szombati dalárda*. — Kezdeté délután 4 órákor pontban.

A bolgár fejedelem Gömörben. *Köburb Ferdinand* bolgár fejedelem vasárnap Pohorellára érke- zett s a herezegi kastélyba szállt. A fejedelmi vendég, — kit *Schröder* Gyula gyárigazgató fogadott, — néhány napig marad Pohorellán, s aztán Karlsbadba utazik a kura használatá céljából.

Halálozás. Szentiványi *Szentiványi Miklós*, a jótékonyágáról széles körben ismert sajo-gömöri „Miklós úr” e hó 19-én 89 éves korában elhunyt. A megboldo- gultnak hosszú életpályája hazafiass és emberbaráti erények- től csillogott. Jótékony adományainak egyik főöröszese a sajo-gömöri ág. ev. algymnasium volt, mely különösen a régebbi időkben konviktusával állandó nyájas otthona volt a magyar szó elsajátítása céljából odasereglett tót- ajku ifjaknak. Kik magyar nyelvünk s hazánk szeretetét itt tanulták meg. E tanintézet polgári fiu-iskolává ala- kítottatvák át, a jótékony mecenás 100000 frttal járult hozzá annak további fenntartásához. Számítalan más nemes intenetiójú hagyomány örökiti még ezenkívül nevé. A haláleset alkalmából megyénk székházán is kintűték a gyászlobogót. Mint virilis bizottsági tag 1882-ig a megyei élet terén is sok előszeretettel működött, ez időtől fogva azonban visszavonult a közélettől, s arról volt nevezetes, hogy a nála megfordult vendégeket mindig igaz magyar vendéglátással fogadta régi kastélyában, melynek kapui

mindig tárva voltak az érkezők számára. Temetése 21-én délután ment végbe, melyen számos küldöttség s óriási nép vett részt. Az elhunyt ravatalán *Zelenka* Pál tiszaí kerületi püspök, *Terray* Gyula főesperes, *Bence* Samu és *Sarady* N. mondottak gyász beszédeket. A család a következő gyászjelentést adta ki: „Id. Szent-Iványi József, mint testvér, fiával ifj. Szent-Iványi Józseffel, Szent-Iványi Árpád, mint öcsese, családjával az egész rokonság nevében is fájdalommal tudatják a szeretett testvérnék és felejt- hetetlen rokonnak Szentiványi *Szent-Iványi Miklós* úrnak f. évi július hó 19-én reggeli 5 és fél órákor tevékeny és áldásdus életének 89-ik évében Sajo-Gömörön végel- gyengülés következtében történt esendes elhunytát — A boldogultnak hült tetemei pénteken f. hó 21-én délután 3 és fél órákor az ágost. ev. egyház szertartása szerint fognak Sajo-Gömörön örök nyugalomra elhelyeztetni. — Kelt Sajo-Gömörön, 1899. évi július 19-én. Áldás és béke hamvaiba!” — Külön gyászjelentésben emlékezett meg nagynevű alapítójának elhunytáról a sajo-gömöri polg. iskola tantestülete is.

Athelyezés. A vallás- és közoktatásügyi minisz- terium *Perjessy* László nagy-rőcei állami polgári- és kereskedelmi iskolai igazgatót hasonló minőségében a szegedi áll. kereskedelmi iskolához helyezte át. *Perjessy* hosszabb nagy-rőcei működése alatt tevékeny részt vett a vármegye közoktatási, közművelődési, magyarosítási és sok másféle közügyében s így távozása meglezerte csak sajnálatot öbreszt. Uj állásához, mely reánezve határozottan előléptetés számba megy — szerencsét ki- vánunk.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter *Tichy* Mihály rozsnói járásbírói törvényszéki bírói ranggal a VII. fize- tési fokozathá léptette elő.

Szabadságidő. *Bornemisza* László alispán f. hó 20-tól szept. 20-ig élvezi szabadságidejét. Tavolléte alatt *Lukács* Géza főjegyző helyettesíti. *Dr. Fornéth* Gyula megyei tb. főjegyző és *Polgáry* Károly árvaszéki előadó f. hó 20-tól aug. hó 20-ig, lesznek szabadságon. *Ragályi* Géza megyei főpénztárnok hatheti. *Máriássy* László ár- vaszéki előadó négyheti vakációját még mult hó végén megkezdte.

Felhívás. Mindazokat, kik a jövő 1899—1900-ik tanévben tanulókat akarnak fogadni, akár teljes ellátásra, akár pedig olyanokat, kik a tápintézetben étkeznek, — tisztelettel felkérem, hogy f. év augusztus 1-ő napjáig az igazgatói irodában jelentkezzenek megkivántatnak az utca és házsám, a kiadó lakás nagysága, minősége (udvari vagy utcai szoba), a felfogadhatók száma s az ellátás feltételei. — Rimaszombat, 1899. július 25. — *Bodor István*, igazgató.

Halálozás. *Singer* S. Leo ker. főrabbit mely gyászba döntötte édes anyja: özv. *Singer* Péterné f. hó 23-ikán 69 éves korában bekövetkezett halála. A tisztes urnó itt fektűt betegem már régóta, s a jelzett napon kisenvedett. Temetésén. — mely f. hó 24-ikén ment végbe, az izraelita hívek nagy számmal jelentek meg, s az izr. nőegylet is testületileg részt vett azon. Az elhunyt három lelkész fia mondott a gyászhozálal megható bes- zédet, s aztán kikisérték a koporsót a vasuti állomáshoz, honnan az esti vonattal Szepes-Várallyára szállították a holttestet, s ott helyezték örök nyugalomra.

Búcsú-estélyek. A helybeli pénzügyigazgatóság tisztikara két távozó rokonszenves tagjának tiszteletére rendezett búcsú-estélyt a lefolyt hét alatt. *Opicz* László pénzügyi biztos és *Pollyák* Pál számvizsgáló távoznak el az igazgatóság kebeléből; — előbbi Balassa-Gyarmatra, utóbbi pedig Nyitra-ra. Mindketten köztisztletnek örvend- hettek városunkban eltöltött idejük alatt. Mi is szívélyes „Isten hozzád”-ot mondunk a távozóknak.

Szemle. A helybeli esendőrség felett a napok- ban szemlét tartott szakolezai *Kovács* Vilmos pozsonyi esendőrnagy, ki városunkbeli származásu s fia a híres volt megyefőnöknek, kinek emlékét még mindig sokan örzik városunkban. A esendőrnagy szombaton utazott el városunkból.

Sikerült táncmulatság a rozsnói für- dőben. A rozsnói egyetemi ifjuság méltóságos *Hámos* Lászlóné védnöksége alatt f. évi július hó 23-án fényesen sikerült tombolával egybekötött táncmulatságot rendezett a rozsnói fürdőben, mely a rozsnói nőegylet részére közel 200 frtnyi hasznót eredményezett. — A főispánné ő méltósága bájos szeretetneméltőséggel töltötte be tisz- tét, a város és vidékről összesereglet nagyszámu intelli- gens mulató közönség pedig a legkitűnőbb kedélyhangu- latban és fesztelenül mulatott reggeli 4 óráig. Az egye- temi ifjuság e táncmulatságon ugyancsak kitett magáért, mert a megjelent hölgyeket minden személyválogatás nél- kül, egymástután sorjába ugy kiforgatta, hogy azoknak nagyon sokáig szájukban maradt e valóban sikerült tánc- mulatság ize.

Halálozás. Az V. számú esendőrkertületnek, melyhez a mi esendőrségünk is tartozik, mely gyászja van, amennyiben parancsnoka *Lukács* Mózes ezredes, ki vá- rosunkban is többször megtfordult, folyó hó 19-ikén Innsbruckban váratlanul elhunyt. A tisztikar következő jelentést adta ki: „A m. kir. V. számú esendőrkertület tisztikara elsomorodott szívvel tudatja volt szeretett parancsnokának méltóságos *Lukács* Mózes nyug. magy. kir. esendőrk ezredes urnak, a es. kir. III. osz. vaskorona- red lovagja, a katonai érdem-érem (a katonai érdem- kereszt szalagján), hadi érem, jubileumi emlékérem és II-od osztályu tiszti szolgálati jel tulajdonosa, a királyi Württembergi Frigyes-rend közép keresztésének, f. hó 19. Innsbruckban történt váratlan elhunytát. — Pozsony, 1899. július hó 20-án — Béke lengjen porai felett!” — Talán nem lesz érdektelen lapunk olvasói előtt, hogy a megboldogult, városunk kedves kapitányának Barna bá- csinak volt Olaszországban hűséges bajtársa, s hogy a bajtársi szeretetteljes viszony közöttük mindvégig meg- maradt.

Agyonsujtotta a villám. Özv. *Laesni* Jánosné szül. *Vargán* Julianna lukovistyei lakost 1899. július hó 24-én d. u. 2 órákor, a mint Felső-Balogról jövet epret hozott elárúsításra, utközben a pápoci határban a vil- lám sújtotta.

Névváltoztatás. *Schuller* Miksa dobsinai tanító vezetéknevét belügyminiszteri engedélylyel *Sármány*-ra magyarosította.

Bankett. A m. kir. államvasutak losonezi forgal- mi főnökévé *Kun* Bertalan vasuti főellenőr, az ev. ref. püspök fia neveztetett ki. Tiszteletére f. hó 22-ikén este Losonezon mintegy 100 vasuti tisztivel részvétel me-

lett bankett volt, melyen: *Schulhof* Pál állomásfőnök, *Manczel* József pénztárnok, dr. *Lichtschein* Adolf vasuti orvos, *Oláh* teledi és *Lintner* Géza rimabányai állomás- főnök is részt vett.

Színházi hírek. *Kiss* Pál színigazgató a fővá- rosban járt, s megszerezte a *Görög rabszolga*, Dr. *Sze- leburdi* s még több teljesen új darab előadási jogát. Az ujdonságok közül néhányat nálunk ad elő a társulat, melyhez az özi s téli időnyre, új primadonnaként *Ligeti* Mari a vidék egyik legjelesebb énekesnöje szerződött. — A társulat csütörtökön és pénteken *Csizben* tart előadást, szombaton pedig a „Diplomás kisasszonyok” czimű ujdön- ságot játszak. *Vasárnap diszlobadás* lesz Petőfi halála- nak félszázados évfordulója alkalmából.

Mérgezés. *Gyurovits* Mária helybeli 19 éves szobaleány elkéseredésében megakart válni az élettől, s folyó hó 19-én marólugot ivott. A súlyos belső égési sebek pokoli kinokat okoztak, s a meg gondolatlan leány gyorsan megbánta elhamarkodott tettét. Beszállították a helybeli közkórházba, s remélhető, hogy sikerül a fiatal leányt életben tartani.

Mulatság. A helybeli szabó-ifjuság f. hó 23-án a „Széchenyi”-kertben mulatságot rendezett, melyen a jó kedvet legkevesbé sem csökkentette az irtózatos hőség. — A bevételből jótékonycélra is jutott, amennyiben a „Fehér-Kereszt” gyermek-menház javára az egylet pénz- tárnokához 5 frtot küldött be a rendezőség az összeget az elnökség lapunk utján is köszönettel nyugtazza.

Egyéves önkénteseknek teljesen szabályzat szerinti *egyenruhákat* lelegegánsabb kivitelben, jutányos árak mellett készit *Steinfeld* és *Fischer* szabó-czég *Misko- kolczon*. Alapítottak 1840-ik évben. — Ugyanott tiszta gyapjukelmék, valamint vízmentes köpeny-szövetek nagy választékban raktáron vannak és a legujabb angol divatu ruhák izléstelenül készitettek. — Nevezett czég szövet- mintákat kországgal küld bérmenten.

A toronyóra. A mi tornyunkon elhelyezett öreg óra ellen általános a panasz. A vén időmutató ugyanis roppantul szeszélyes, s úgy jár, a hogy nem kellene. Olykor „meg van indulva”, s eszeveszetten száguld $\frac{1}{4}$ órával is előre, csakhamar kifárad és rákmódjára mászik hátrafelé úgy, hogy ember legyen, a ki el tud igazodni a vén óra járásán. Szó a mi szó, tréfának is sok, a mit az öreg müvel és végre is *alapos szakértelemmel* meg kell rendszabályoztatni a szeszélyes „zeuglit”. Felhivjuk rá a város intézőnek figyelmét, s a közönség érdekében kérjük, hogy a bajon segítsenek.

Az ideai termés. A földmívelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósitól beérkezett jelentések szerint az ország minden részében, különösen az alföldön és a fel- vidéken gyakori esőzések voltak, az időjárás mégis szá- razabb jellegű volt s kevésbé akadályozta a munkálatokat. Sok helyen a helyi zivataros, zápor és jégesők, itt-ott pedig a viharos időjárás a learatott gabonában jelenté- keny kárt okozott. — Az országosan várható átlagos *buzatermés* hozama megközelíti a 7 métermázsát, vagyis végeredményében remélhető mintegy 36 85 millió méter- mázsa. A mult évben termett közel 35 millió métermá- zsa, és így az ideai termés valamivel kedvezőbb. Megyénk- ben legalább 5—7 métermázsát remélnek katasztrális holdanként. — A rosz és kétszeres aratásával általában elkészültek. Az ideai termés hozama teljesen egyenlő lesz a mult évvel. Megyénkben kataszt. holdanként 5—6.5 métermázsá közötti eredményre van kilátás. — Az *árpa- termés* hozama — szemben a mult évvel — mennyisé- gileg csaknem egyenlő, kat. holdanként 6—7 métermá- zsa termésre számíthatni. — A *zab* terméshozama meg- közelíti a 11 millió métermázsát. A mult évben termett 11.42 millió métermázsá és így az ideai termés valamivel gyengébb az 1898-iki eredménynél. Megyénkben kataszt. holdanként 5—6.5 métermázsá közötti eredményre szá- míthatni.

Felelős szerkesztő: LUKÁCS GÉZA.

Tanuló

azonnal felvétetik **Tibély S. A.** vegyeskeres- kedésében Rimaszombatban.

Eladó.

A **Tompa Mihály-** és **Jánsi- utcza** sarkán levő házak, továbbá a „Szarvas” szőlőhegyen levő szőlő a hozzátartozó szántóföld és réttel, valamint a káposztaföldek között levő szántóföld szabad kézből eladó. — Venni szándékozók értekezhetnek **Zehery** László vagy **Zehery Gabriella** tulajdonosokkal.

1-3

Tombola Csizben.

Minden csütörtökön **tombola**, 200 darab szép nyerevény-tárggyal; rendezi az **Első Csizi Bazar** a fürdő-vendéglőben.

Kocsikenőcs és vazelin.

Van szerenésém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy **Tornaly- lyán** egy **kocsikenőcs-** és **vazelin-gyárat** létesitettem.

Szolgállok igen jó minőségű árut ju- tányos ár mellett.

Kiváló tisztelettel

BLICZ GÉZA.

1-*

Árverési hirdetmény.

2627/1427. — Szab. Rimaszombat r. t. városának tulajdonát képező

alsó vízi malma,

mely a rimaszombati 516 számú telekjegyzőkönyvben foglaltatik, a hozzá tartozó épületek, felszerelések, berendezések és 5728 □ öl kiterjedésű réttel folyó 1899. évi augusztus hó 8-ik napján d. u. 2 órakor a városi tanácssteremben tartandó nyilvános szóbeli árverés útján a legtöbbet ígérőnek elfog adatni.

Mely árverésről a venni szándékozók azzal értesítettnek, hogy írásbeli zárt ajánlataikat, a jelzett nap déli 12 órájáig, a polgármesteri hivatalhoz beadhatják, és ugyanott az árverési feltételek is, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt szab. Rimaszombat r. t. város tanácsának, 1899. évi július hó 14-én tartott üléséből.

1-2

Szabó György, polgármester.

Gömör-Kishont t. e. vármegye alispánjától.

Árlejtési hirdetmény.

14619. sz. — A Gömör-Kishontvármegye Rimaszombatban a Huszár-terén lévő „Huszár“-féle vendéglő és a szomszédos Jellinek-féle telken létesítendő új megyei székház és istálló építéshez szükséges föld, kőműves és elhelyezések és kutak, ács-, kőfaragó-, padozat-, kővezető-, bádogos-, üveges-, cserépfedő-, vasmunka-, árnyékszék berendezés-, asztalos-, lakatos- és mázoló munkák elkészítésére és szállítására a következő feltételek alatt zárt írásbeli árlejtés hirdettetik.

1. Az árlejtésben részt vehetnek mindazon magyar honos szakértő iparosok vagy vállalkozók, kik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak.

2. Ajánlat csak a kiírt összes munkákra tehető

3. A készítenő munkákra vonatkozó költségvetési kivonat és az ajánlati minta vállalkozóknak rendelkezésére fog bocsátatni és kötelesek abba egység árakat és a végösszeget is úgy számjegyekkel, mint betűkkel kiírni és beiktatni.

4. Csakis azon ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek a kiszámított eredeti iverken nyújtottak be.

5. Távirati uton vagy elkülvé küldött, valamint eltérő feltételekhez kötött ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni

6. Az 50 krajczáros bélyeggel ellátott és lepelesen ajánlatok legkésőbb folyó évi augusztus hó 21. déli 12 óráig a vármegye alispánjánál Rimaszombattan benyújtandók

7. Tartoznak ajánlat tevő vállalkozók a szerződési általános feltételek 6-7. §-ának határozatai szerint ajánlati összegüknek 5 % -át banatpénz gyanánt az ugyanott kiírt módozatok szerint Gömör-Kishontvármegye házi pénztárába az ajánlat benyújtása előtt letétbe helyezni és az erről szóló pénztári elismervényt az ajánlatához csatolni. — Készpénz vagy értékpapír az ajánlatához nem csatolható.

8. Az építkezéshez szükséges téglá mennyiségből Rimaszombat városa által a folyó évben 600000 drb, 1900 év augusztus hó 1-éig 600000 drb az építkezés előhaladásához képest fog vállalkozónak ezenként tizenhárom frt árban a téglalegő telepen rendelkezésre bocsátatni. A építkezéshez ezen felül szükséges téglá mennyiség előállításáról és beszerzéséről vállalkozó köteles gondoskodni.

9. A munkálatokra vonatkozó általános és különleges vállalati feltételek valamint a tervek Ziegler Géza építész irodájában (Budapest, VII. ker. kerepesi-ut 60. szám) megtekinthetők és ugyanott fognak a munkakivonatok és ajánlati minták a jelentkező vállalkozóknak munkanemenként 1 frt betézetése mellett kiadtni

10. Vállalkozónak az építkezési munkát a szerződés felsőbb hatósági jóváhagyása után az építkezés vezetésére kiküldött bizottság által fog általadadni, ennek megtörténte után köteles a munkát azonnal megkezdeni: és akként folytatni, hogy az épületek 1900. év november hó 1-éig tő alatt és kívül belül teljesen bevakolva és 1901. év július hó 1-éig pedig teljesen készen a használatnak átadhatók legyenek.

11. A vállalati általános és különleges feltételek a tudomásul vételnek elismerése végett ugyanott minden ajánlattevő vállalkozó által eloztesen aláírandók lesznek.

12. A beadott ajánlatok 1899. évi augusztus hó 22-én d. e. 10 órakor fognak az alispáni hivatalnál nyilvánosan felbontatni

13. Az ajánlattevő vállalkozók kötelesek ajánlatukban egy számjegyekkel, mint betűkkel kiírni, hogy az építési telken fennálló régi épületeket a lebontási költségek betudásával, mely értékben veszik át, kijelentvén, hogy az azokból kikerülő és a művezetőség részéről használatosnak talált régi, de jó építési anyagokat, — mint téglát és teméskövet az újra építés alkalmával ismét felhasználhatják.

14. Fentartja magának az építendő vármegye a jogot, hogy az ajánlattevő vállalkozók közül a jutányosság szem előtt tartása mellett a munka kivételével és végrehajtásával azt a vállalkozót bizza meg, ki a jó és helyesen készített munkák teljesítése tekintetében már eleve és a legtöbb biztosítékot képes nyújtani.

Kelt Rimaszombatban, 1899. évi július hó 19-én.

Bornemisza, alispán.

Hirdetmény.

2679. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a esetnekvölgyi helyi érdekű vasut részvény-társaság kisajátítónak Miklóssy József és társai ellen, Pelsőcz község batarában kisajátított területé kartalanítása iránti kisajátítási ügyében a pelsőczy 746 számú tjkben foglalt Miklóssy Amália tulajdonánál felvett 1776. 1777. és 1778. hrsz, a pelsőczy 452. sz. tjkben foglalt Miklóssy József és neje szül. Klein Amália tulajdonánál felvett 1760. 1772. hrsz. — a pelsőczy 561. sz. tjkben foglalt Radvánzky Károly tulajdonánál felvett 1774 hrsz. a bemutatott tervrajzban és kisajátítási összeírásban megjelölt birtokrészekre a

kártalanítási eljárás

megtartására 1899. évi július hó 28-ának délelőtti 9 órája a helyszínére Pelsőczön a városházánál tüzetik ki, arra az összes érdekelték, valamint a távollevők és ismeretlen tartózkodásuk képviselőit kirendelt ügygondnok Institutórisz Endre rimaszombati ügyvéd oly figyelmeztetéssel idéztetnek, hogy elmaradásuk a kartalanítás fölötti érdemleges határozat meghozatalát nem fogja gátolni.

Kir. Törvényszék Rimaszombattan, 1899. jul. 2.

(P. H.) Kubinyi, kir. tszéki elnök.
Törköly, kir. tszéki jegyző.

2-3

Hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102-ik § sa értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a béesujhelyi es. kir. járásbírósg 1899 évi C. III 61/4. számú végzése következtében Dr. Riehl Antal bécsujhelyi ügyvéd által képviselt A. Wolf et Comp cég javára Zeidner Péter ellen 164 frt 33 kr. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül és lefoglalt 1405 frt 67 kr-ra becsült házi butorok, borok, sőr s többféle szeszes italok, sör dugaszoló s fejtő gépek sat-ból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésen a rimaszombati kir. járásbírósgnak V. 469/1899 számú végzése folytán A. Wolf et Comp 164 frt 33 kr. s jár. — Singer testvérek cég 156 frt 82 kr s jár. — a Gömörmegyei Takaréé és Hitelbank 600 frt tőke s jár. követelése erejéig Tiszolozon alperes lakásán leendő eszközésére 1899. évi augusztus hó 11-ik napján délelőtti 8 órájára határidőül kúituztik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t. cz. 107. és 108 §-sa értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni.

Kelt Rimaszombat, 1899 évi július hó 24 én.

Gasko János, kir. bíró, végrehajtó.

Bank-kölcsön közvetítő iroda WEISZ SAMU

órás- és ékszerésznél Losonczon.

Közvetit ingatlanokra kölcsönöket

15—20 egész 50—60 évi visszafizetésre,

annuitás 3 1/2, 4 és 4 1/2 % -ra

Konvertál minden összeget

300 forinttól fölfelé

előleges kiadás nélkül.

Közvetítési díj mérsékelt és lebonyolítás után fizetendő.

Káptalani kölcsönöket

6%-ra. évenként egyszeri utólagos kamatfizetéssel.

Levélbeli kérdésekre felvilágosítással szívesen szolgálunk.

5-12

2291. sz. — A m. kir. igazságügyminiszter 1899. évi április hó 24-én 7080. I. M. 1899. I. szám alatt elrendelte, hogy a rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságához tartozó Várgede község telekjegyzőkönyveibe felvett mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. czikkkek a tényleges birtokos tulajdonjának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. czikkben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése foganatosítottassék.

E czélből a helyszini eljárás a nevezett községben 1899. évi szeptember hó 11-én fog megkezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánának tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

2. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsennek, hogy az átírára az 1886. XXIX. t. cz. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t. cz. 5., 6., 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait az az uton nem érvényesithetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek: és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Rimaszombat, 1899. július hó 2-án.

Aldorffer, kir. tszéki bíró.

Advertisement for Christoph Ferenc szobapalló-fénylakk. Includes text: Szobapalló és nyombar szaradó, Christoph-fénylakk törvényesen védve, Kérjük valódi Christoph-fénylakkot, and a logo with 'F. C. G.' initials.

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használtatassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassu, ragadó szaradás, mely az olajfestéknek és az olajlakknak sajátja, elkerültek. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárggyal főtörülhető anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

szinezett szobapalló-fénymázt,

sárgásbarna és mahagonbarnát, mely akár csak az olajfesték födi be a pallót s egyuttal fényt is ad — Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolást stb.; van azutan

tiszta fénymáz (szinezetlen)

új pallókra és parkettre, mely csupan fényt ad. Különösen parkettre s olajfestékkel már bemázolt egészen új pallókra való.

Csak fényt ad, ennél fogva nem födi el a famustrát. Postacsomag, körülbelül 35 négyszög mtr (ké közép nagyságu szobára való) 5 frt 90 kr, vagy 9 1/2 marka

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárok vannak ide küldendők. Minta-mázolás és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több, mint 1850. éve létező gyártmányt sokféle utánozzák és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a ezélnak meg nem felelő minőségben hozzak forgalomba

CHRISTOPH FERENC,

a valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója. Prága, K. Berlin.

Kapható: Rimaszombatban Braun Zsigmondnál. — Losonczon: Illavszky Jánosnál. — Beszterce-bányán: Novák Lajosnál. — Salgó-Tarjánban: Grünfelder M-nél. 7-12

Advertisement for Malátasöre. Text: A kőbányai Király-Söröző részv.-társaság „Góliát” MALÁTASÖRE, a legegészségesebb, legtáplálőbb és legkellemesebb üdítő ital.

Dr. Korányi és Dr. Kétly egyetemi tanár urak gyógyezelokra is ajánlják és idegbajokban, vérszegénységénél, emésztési zavaróknál, gyengeségnél stb. kiváló sikerrel használataik.

Kapható minden jobb fúszkereskedésben és vendéglőben.

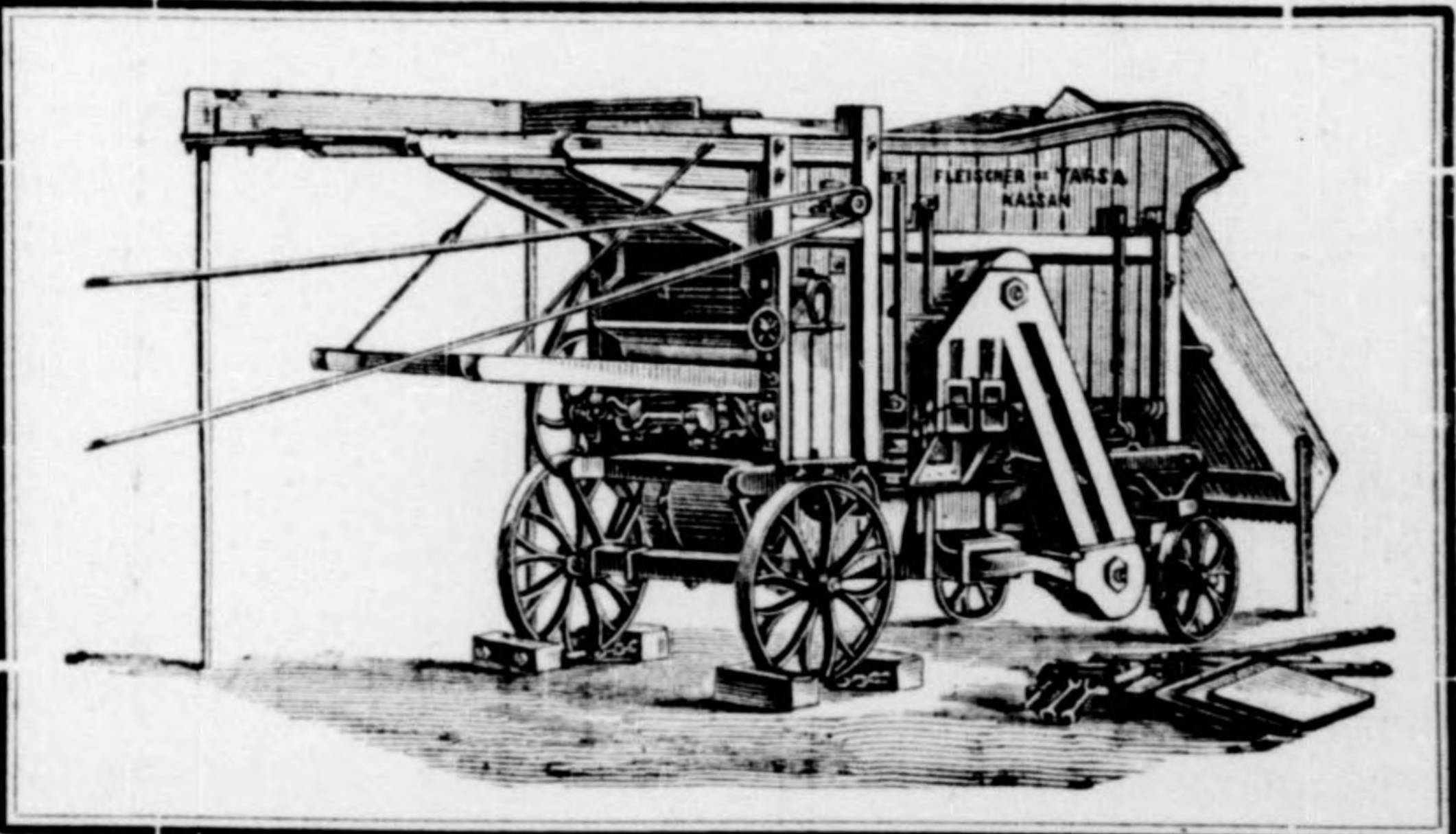
Óvakodjunk utánzatoktól! Eredeti minőségben kapható Rimaszombatban Hécsch Bertalan fúszkereskedésében.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődeje Kassán, Vám-utcaza 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemeltartásával ezélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit a nyári időnyre, nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással járgány vagy gözmozdony általi hajtásra Kézi cséplőgépeit, járgányhajtásra is alkalmazva, szalmarzó készülékkel vagy a nélkül. Backer- és magtárrostait, továbbá mindenemű szivattyúkat, gözgépeket és gözkazánokat. Szeszgyár-berendezéseket, m. p. Henze-főzők, kavaro készülékek, maláta- és burgonya-zuzókat, malomberendezéseket stb.

Gépgyárunk gyártmányainak jelentékeny készletét tartjuk állandóan. Gazdasági gépeink képes- , valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

2-6